

Алексєєнко Ірина Вікторівна,
завкафедри міжнародних відносин
та туризму ДДУВС,
Чорна Ірина Романівна
здобувач вищої освіти Б-МВ-841,
ФСПОУ ДДУВС

РОЛЬ ЛЕГІТИМНИХ ТА НЕЛЕГІТИМНИХ АКТОРІВ В СУЧАСНИХ МІГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСАХ

Міграція в умовах глобалізації за всієї зовнішньої стихійності може мати досить організований характер, як з погляду стимулювання прийняття людиною рішення про своє переселення, так і з позиції підтримки процесу адаптації й пристосування мігранта на новому місці проживання. Структурами, зацікавленими в активізації міграції, в державах, що розвиваються, можуть бути уряди, а також деякі нелегітимні організації (організовані злочинні групи, клани, радикальні організації, релігійні секти та інші). Їх можна назвати акторами міграційного процесу. Англійський дослідник Дж. Солт вважає, що міжнародна міграція в умовах глобалізації – це організований, розгалужений міжнародний бізнес, який володіє величезними коштами, маніпулює сотнями тисяч робочих місць по всьому світу й керує мережею організацій й інститутів, у кожного з яких є свій діловий інтерес у даному бізнесі [5, с.4].

Урядами, які стимулюють міграцію громадян за кордон, звичайно рухає прагматизм – таким способом можна хоча б частково зняти соціально-економічну й демографічну «напруженість» у суспільстві, не інвестуючи при цьому значні кошти в соціальні програми, політику зайнятості населення, систему освіти, охорони здоров'я, соціального обслуговування. Іноді не останню роль відіграють і геополітичні амбіції, і прагнення знайти нові ресурси й ринки збуту.

Відомі факти з історії ряду країн, коли за активним переселенням мігрантів впливала економічна експансія, а потім і відторгнення території, в результаті політичного або військового втручання (територіальні захоплення англійців, голландців і французів у Північній Америці, відторгнення США території Техасу в Мексиці). На перший погляд, така схема розвитку подій у сучасному світі виглядає щонайменше архаїчною і навряд чи реалізованою, але в епоху глобалізації з'являються зовсім інші механізми впливу – економічні й фінансові важелі, а роль міграції й мігрантів у здійсненні глобальних геополітичних проєктів, як і раніше, залишається досить важливою.

Щодо цього найбільш характерною видається ситуація в Китаї, де останніми роками спостерігається бурхливе економічне піднесення. Існує навіть концепція єдиних націй («чжунхуа миньцзу»), що є невід'ємним елементом зовнішньої політики держави. Уряд країни проводить чітке розмежуван-

ня між державними й національними інтересами: перші стосуються суверенітету Китаю, а другі – єдиної нації, ареал поширення якої набагато масштабніший територіальних кордонів. Тому, говорячи про Китай як про «великий простір», насамперед варто мати на увазі, що китайці розуміють його як багатомірний. Пекін «збирає землі», поєднує нації, причому така політика розрахована на довгострокову перспективу.

Китайська діаспора – «хуацяо», що сьогодні нараховує близько 550 тис. осіб у Європі, приблизно 3,1 млн. – в США й Канаді, близько 500 – 800 тис. осіб – у Росії [7, с.28], кілька мільйонів у країнах Південно-Східної Азії, Австралії й Океанії, являє собою реальну основу втілення геополітичних планів. Закритість та ієрархічність китайських громад дала змогу китайцям зберегти етнічну ідентичність. Китайці не тільки не «розчинилися» серед інших етносів, а й створили свій паралельний світ бізнесу, більша частина якого спочатку перебувала в тіні, але згодом фактично взяла під контроль економіку Сингапуру, Індонезії, Таїланду, Філіппін [10, с.37]. В Канаді етнічна присутність китайців особливо помітна в західній провінції Британська Колумбія. Тут китайська імміграція вже підштовхнула розвиток економіки, активізувавши попит на ринку нерухомості і стимулювала східноазійську економічну динаміку. Згідно з результатами опитувань близько 70 % канадців ставляться до китайців досить лояльно, проте на межі «чайна-таунів» виникають ознаки соціальної напруженості, відбувається зіткнення цінностей. Канадське суспільство, орієнтоване на соціальну рівність і справедливість, болісно реагує на консервативний поворот у внутрішній політиці держави й поглиблення майнової диференціації. Не мова й не кольори шкіри іммігрантів з Гонконгу й Тайваню, а їхня звичка виставляти напоказ своє багатство породжує відчуження. Китайські мігранти, купуючи невеликі будинки в дорогих районах Ванкувера й Торонто, зносять їх і будують нові. У підсумку з'являється маса будинків, які не вписуються у звичний ландшафт канадських міст. Останнім часом консалтингові фірми, які обслуговують заможних іммігрантів з Гонконгу й Тайваню, намагалися довести до свідомості своїх клієнтів, що таке будівництво може тільки посилити відчуження мігрантів від сусідів. Міська влада Ванкувера навіть була змушена заборонити вирубку більше одного дерева на рік без спеціального на те дозволу. Іммігранти сприйняли цю постанову не як екологічну, а як етнічну, інспіровану місцевими білими англосаксонцями й спрямовану проти новоявлених багатих китайців [2, с.20]. Деякі аналітики вважають, що сучасний Китай зацікавлений в еміграції громадян і зростання кількості «чайна-таунів» у різних країнах, а окремі експерти навіть звинувачують Пекін у використанні етнічних угруповань для розширення своїх «експансіоністських інтересів» [4].

Незважаючи на те, що, на думку ряду вчених, у найближчі 10 – 15 років китайська міграція не створить відкритої реальної загрози, вони визнають, що взагалі ж КНР не має на меті особливої необхідності відкрито загрожувати будь-якій державі. «Великий» Китай будується передусім економічним

шляхом: – накопичивши значні валютні резерви, країна приступила до експорту капіталу. Ця політика заохочує поступове створення міцних економічних й інших зв'язків, для яких далеко не завжди необхідна політична інтеграція [9, с.23].

Нелегітимні структури також зацікавлені в активізації міграції. З одного боку, вони давно отримують надзвичайні прибутки за рахунок транспортування й працевлаштування мігрантів, використовуючи їх як кур'єрів для доставки наркотиків, зброї й нелегальних товарів, розширюють території й сфери своєї діяльності, а з іншого – мають власні геополітичні амбіції. Виявляється, що реалізація ідей експансії на більш розвинені території й суспільства має шанси для реалізації не стільки на державному рівні, скільки на рівні нелегітимних структур.

У Великій Британії відкрито діють радикальні ісламістські організації, які нараховують, за різними оцінками, 130 – 180 тис. осіб. Деякі з них тісно пов'язані з терористичними угрупованнями. Як свідчать фахівці, приблизно дві третини ісламістських сайтів, що виступають із закликами до релігійної нетерпимості, підтримуються саме з Великої Британії [14, р.12].

Отже, як засвідчили останні трагічні події в світі, арабські іммігранти активно рекрутуються радикальними угрупованнями для здійснення терористичних актів і диверсій, ведення бойових дій. Крім того, мігранти нерідко використовуються злочинними угрупованнями як живі «контейнери» для доставки наркотиків на Захід. Держдепартамент США вважає, що великим постачальником наркотиків на світовий ринок є нігерійська мафія, члени якої вирізняються спритністю, гнучкістю, взаємною відданістю. Організовані злочинні групи використовують новий метод транспортування наркотиків – «кулеметний», коли одним рейсом звичайно слідує кілька наркокур'єрів. Наприклад, тільки в Римі протягом одного місяця 2012 р. серед пасажирів двох літаків з Карачі було затримано відповідно 15 і 18 кур'єрів, що працювали на нігерійські банди [11, р.10].

На сьогодні особливо актуальними є питання щодо формування повноцінного комплексу кримінально-правових заходів протидії нелегальній міграції; жорсткості економічних санкцій стосовно роботодавців, котрі наймають нелегальних працівників; формування єдиного інформаційного простору і ринку праці країн СНД; організації взаємодії МВС України з зацікавленими відомствами інших держав по спільному виявленню та припиненню діяльності злочинних груп, що займаються організацією каналів незаконної імміграції.

1.Бахчеванова Н. В. Міжнародна міграція робочої сили в умовах глобалізації інансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики, 2011. Харків: Університет банківської справи. Том 2, № 11. 9 с.

2.Волоско Я. О. Міжнародна трудова міграція населення: причини виникнення та наслідки для економіки // Львів: Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Юридичні науки, 2015. № 824. С. 21–26.

3.Даннетт К. Відтік мізків з України може принести їй несподівані «бонуси» //

VoxUkraine, 2015. URL: https://gazeta.ua/articles/dunnett/_vidtik-mizkiv-z-ukrayini-mozhe-prinesti-yij-nespodivani-bonusi/625184

4. Дронь Є. В., Заньковська В. Г. Трудова міграція в Україні: тенденції та наслідки // Буковинський університет. 7 с. URL: [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zbirduk.bukuniver.edu.ua/issue_articles/38.pdf

5. Кульчицька К., Сушко І. Неврегульована і вимушена міграція з України до ЄС перед отриманням безвізового режиму: можливі наслідки та очікування // Європа без бар'єрів, 2017. 8 с.

6. Малиновська О. А. Наслідки міжнародної міграції населення України та політико-управлінські дії щодо їх врегулювання. Аналітична записка // Національний інститут стратегічних досліджень, 2011. URL: <http://www.niss.gov.ua/articles/562/>

7. Міграційні процеси в Україні: сучасний стан і перспективи : монографія НАН України; ін-т демографії та соціальних досліджень ; О.В. Позняк (наук. ред). Умань : СПД Сочинський, 2007. 276 с.

8. Пелка К. Характеристика концепції міграційної політики України та напрями її розвитку // Наукові праці МАУП, 2013. Вип. 2(37). С. 66–71.

9. П'ятковська О. Р. Механізми регулювання міжнародної трудової міграції: визначення операційного поняття // Глобальні та національні проблеми економіки. Миколаїв: Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського, 2015. Вип. 8. С. 66–70.

10. Статистичний щорічник України за 2014 рік / Укрстат / За ред. І. М. Жук; відп. за вип. О. А. Вишнеvsька. Київ: Державна служба статистики України, 2015. 239 с.

11. Kolesnikova J., Camille R., Kamasheva A., Yue Z. Current trends of realization of the intellectual capital and problems of intellectual migration // Procedia Economics and Finance, 2014. Vol. 14. P. 326–332.

12. Lee E. A Theory of Migration / Demography, 1966. № 3(1). P. 47–57.

13. Number of internet users worldwide from 2005 to 2017 / Statista, 2017. URL: <https://www.statista.com/statistics/273018/number-of-internet-users-worldwide/>

14. World Investment Report 2013: Global Value Chains: Investment and Trade for Development // UNCTAD, 2013. 44 p.

Бабанін Сергій Володимирович,
доцент кафедри
кримінального права та кримінології
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент

РОЗМЕЖУВАННЯ СУТЕНЕРСТВА АБО ВТЯГНЕННЯ ОСОБИ В ЗАНЯТТЯ ПРОСТИТУЦІЄЮ ВІД ВЕРБУВАННЯ ЛЮДИНИ З МЕТОЮ СЕКСУАЛЬНОЇ ЕКСПЛУАТАЦІЇ

Розмежування суміжних складів злочинів є необхідною умовою забезпечення правильного застосування кримінального законодавства України.

Частина 1 ст. 303 КК України [1] передбачає відповідальність за втяг-